

דף הבית | ארנון סגל

כאן מפלים

סטודנט שומר מצוות שהגיע במסגרת סיור בקורס באוניברסיטה להר הבית נאלץ להישאר בחוץ, בעוד חבריו גלויי הראש נכנסים למקום בחופשיות ■ קטין שהגיע לאותה עמדת בידוק עטור בתפלין מתחת לחולצתו מצא את עצמו מואשם בהפרעה לשוטר ■ סיפורים מהשער

פרופ' רוני אלנבלום מהחוג לגיאוגרפיה באוניברסיטה העברית בירושלים הוליד בבוקר יום חמישי שעבר את תלמידי הקורס שלו, 'גיאוגרפיה היסטורית של ירושלים', בואכה הר הבית. רוב מחלטי של הסטודנטים בקורס של אלנבלום אינם שומרי מצו. וות. חובש הכיפה היחיד שבודד להצטיי רף לסיור, צעיר בשם אריה קופלן, זוהה על ידי השוטר בנקודת הבידוק כרתני, ולכן לא הורשה להצטרף לשאר חברי הקבוצה בסיוורם במתחם המקודש. זאת, אף שקופלן טרח לחבוש כובע כדי שלא יסומן כרתני ובשביל לא להעניק למשי טרה עילה לעכב אותו זמן נוסף מעבר לשאר חבריו.

אלא שלשטרים יש כללים משי להם, ומשנסיח קופלן להתווכח הורה לו השוטר להסתלק מהמקום והוריע לו שלא יינתן לו לעלות להר כלל. שאר הקבוצה עלתה להר בלעדיו. הסיוור חייב להימשך.

במציאות גורמלית סיפור כזה היה מחולל רעש ציבורי גדול, והשוטר המי פלה היה משלב ביוקר. בשנת 2000 חוקקה הכנסת את חוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים, ובו נקבע ש"מי שעיסוקו בהספקת מוצרי או שיי רות ציבורי או בהפעלת מקום ציבורי, לא יפלה בהספקת המוצרי או השירות הציבורי במתן הכניסה למקום הציבורי או במתן שירות במקום הציבורי תחמת גזע, דת או קבוצה דתית, לאום, ארץ מוצא, מין, נטייה מינית, השקפה, הש" תיכיות מפלגתיות, גיל, מעמד אישי או הורות". סעיף 2(ב) לחוק לאיסור הפליה מאפשר לבית המשפט לפסוק פיצויים בסכום העולה עד ל־50 אלף שקלים בשל כל עוולה שרובצת לפי החוק, ללא כל צורך בהוכחת הנזק.

רק שבוע שעבר פסק בית המשפט במסגרת הסעיף הזה פיצוי של עשרות אלפי שקלים לצעיר בן לקהילת יוצאי אתיופיה, קצין קבע ביחידה מובחרת בצה"ל, שבמסגרת חופשת רגילה יצא עם חבריו לבלות במערון תל־אביבי אך הכניסה למקום נמנעה ממנו. במקרה ההוא עוד תיציג בעלי המקום את העי ניין בכך שהמערון מלא עד אפס מקום, אולם במקרה של הר הבית לא מסתירה משטרת ירושלים – כפי שאפשר לראות מתגובתה בהמשך – את האמת: מדובר באפליה עד בסיס השתייכות לקבוצה

בית חלומותי | פרופ' אמיר חצרוני

היו שהופתעו לקרוא לאחרירנה סטוטס פייסבוק שבו הצהרתי על תמיכתי בכותנו של כל יהודי שחפץ בכך לעלות להר הבית ולהתפלל בכל דרך שימצא לנכון. מה לארכי־שמואלני כמוני, תחו הללו, ולהר הבית?

ראשית, אינני שמאלני. אני אמנם לא ציוני, אבל אין בי טיפה של תמיכה בסוציאליזם או שאיפה לאוונות עמים. אני ניהיליסט קוסמופוליטי טיפוסי עם נטיות אנרכיסטיות מסוימות. הר הבית לא מעדיף בי התרגשות דתית או רעד פטריוטי, גם כי אני לא פטריוט. בשי בילי הר הבית הוא רחבה מרוצפת אבן קשה ועטוית ירק שהתבנון שלה איננו מתאים לאקלים המקומי. כמעט בלתי אפשרי למצוא שם צל, וקשה מאוד להי סתדר בארץ ישראל, על סף המדבר, בלי צל בין מאי לנלבמבר.

נקודת האור היחידה ברחבה הצחיח היא כיפת הסלע, שמכונה בטעות "מסגד עומד" למרות שהמסגד נמצא ליד כנסיית הקבר. כיפת הסלע היא אכן ציירת מופת. קשה מאוד למצוא מבנים בחלק הזה של העולם שעומדים על תלם יותר מ־1,300 שנים. הכיפה הזו עברה מלחמות, חילופי שלטון, כיי ברישם ורעיונות אידמה, ובשאררה הוכבה כמו חרשה בפרופורציות מושלמות, ספיפסים מהרהיבים ואריחי קרמיקה שלא תמצאו גם במגדלי היוקרה של שדרות רוטשילד. לא רק שהסטוריסטים היהודים שומרים בשנות השמונים לפרי צץ את המבנה המדהים הזה למען הסיי כי התיפתתי לכנות את בית המקדש העיריפי הוותיק דתיות על שימור ארכיי קטטוני, אלא שגם הם הוכיחו שלהירות האמורליתוכסית בגרסתה הלאומנית אין חוש לאסמטיקה. לפוצץ את כיפת הסלע זה מעשה ונדליסטי גרוע בהרבה מלהתנגש עם מטוס במגדלי התאומים, כי מגדלים רבי קומות כמו התאומים יש הרבה, ואילו כיפת הסלע יש רק אחת. אני לא מאמין ולו לריגע שכונותיהם של נאנטי דוד הבית טחורות. מי שעקב

למרבה הצער, מדינת ישראל מקבלת ציון ביוני מאוד בחופש ביטוי. נכון שלא אוסרים ארוכות בגלל דעותיהם כמו שעושים בבלרוס, לא מתנכלים לעיתונאים כנהוג בסומליה ולא מענישים פיזית את מי על השלטון כנהוג בטורקמניסטן, אבל יכולתם של יהודים להתפלל בהר הבית מוגבלת

אחרי חרישות בעשרות השנים האחריר נות יודע שעלייתם של אנשי ימין דתיים להר הבית לא מביאה את המשיח, אלא דווקא את האינתיפאדה. ובכל זאת, אני תומך דרמטמעיית כותמם לעלות להר,

הר הבית פתוח לנתיס יהודים בימים א' - ה' בין השעות 11:00:7:30 14:30:10:14. ההלכה היתיר להינסן לתליקם משחם ההר לאחר טעילה במקוה וולא עילי עור. להורכה הלכותית בעלייה להר: לגנרי: 052-7203210, 052-8119407; לנשים: 052-5752751, 052-5866384 | תלנובות: @amonsegl | לטיור באמצעות מחשב חדר הפרו בגוגל: הר הקודש סיור ויטואלי

"המצאצה שערוייריתית של משטרת ישראל". עו"ד יצחק בם

ומהדוברת האישית של השר גלעד ארדן כיבילו תגובה משותפת בתגרי בה לשאלותינו ("האם התנהגות כוז מצד שוטר בעמדת הבידוק מקובלת על המרצים שניהגו בהתאם לשיקול דעתם, כפי שעשה המרצה". מדוברת המשרד לביטחון הפנים

צילום שמותיק לזעיר

להסתובב שם עם רגלים ובטליתות, ולהר תפלל בדרך אבותיהם. הסיבה לכך היא שחופש הפולחן, שהוא חלק בלתי נפרד מחופש הביי טרי, גובר על כל שיקול אחר. העובדה שתפילותיהם של נאנטי הר הבית אינן מוכנס לשלום אלא קרימון למלחמה הבאה אינה סיבה מספיק טובה לסגור בפניהם את החר, כי חופש הביטוי חל גם על מילים מויקות – וכעס בעיקר על מילים מויקות, כי אמירות שאינן מויקות יגנו על עצמן.

למרבה הצער, מדינת ישראל מקי בלתי ציון ביוני מאוד בחופש ביטוי. נכון שלא אוסרים כאן אנשים לתקרי פות ארוכות בגלל דעותיהם כמו שער שים בבלות, לא מתנכלים לעיתונאים כנהוג בסומליה ולא מענישים פיזית את מי שאומר דברי ביקורת על השלטון כנהוג בטורקמניסטן, אבל יכולתם של יהודים להתפלל בהר הבית, שלפי המי סורת נגול מהם לפני 2,000 שנה – כמו גם יכולתם של ערבים להתפלל במסגרי דים טביריה, באשקלון וביהוד, שנגלקחו מהם בוודאות ב־1948 – מוגבלת.

העובדה שאני אישית לא הייתי מתי פלל במקומות הללו לא מחייבת אחרים ללכת בעקבותיי. בעניני הקביעון על הר הבית מייצג תפיסת עולם ילדותית, כי מדובר בפחות מ־150 דונם – סדר גודל של בלוק אחד בשכונה מודרנית. אפילו מי שמתנגד למסירת שטי חים תמורת שלום יכול למצוא שטי חים ששווה יותר להילחם עליהם. אבל מותר לאנשים לא לראות את האור, גם אם הוא בהיר כשמש, כמו שמותר להם לעבור את אושוויץ ולא להבין שגם אם יש איליהם, הגיע הזמן לתת לו גט. למי שגלחם למען חופש הביי טיי במובן הרחב של המילה אין ברידה אלא לתמוך באופן שאינו משתמע לשתי פנים בזכותם של יהודים לעי לות להר הבית ולהתפלל שם, גם אם ברור לגמרי ששום דבר טוב לא יצא מהתפילות האלה.

אלו שאינם כאלו בהר הבית?" – תגובה מאכזבת, כי להורות – שלפיה "המשרד אינו מתערב בשיקולים מבצעיים של משטרת ישראל. אנו מציעים שתפנה אליה לקבלת מענה בנושא זה". קל לשער מה היה קורה לו באותו

טיעון היה מופרד אדם כזה עוד מחבי ריו הלבנים לקבוצה. רק לפני שבועיים רעשה הארץ סביב ההפרדה בין יהודים לערבים באוטובוסים בשומרון, וחו בור לקיום הביקורים בהר, תוך מתן דגש מיוחד לשמירת ביטחון המבקרים והסי רד בשטח הר הבית".

אכן, כלל אין מדובר במקרה נדיר וחריפעמי: המחשה נוספת להיסחפות הכללית של המשטרה בעניין הר הבית אינם מהווים סכנה ביטחונית – ההפך, הם קורבנות של אלימות מוסלמית. אלא שכל זה לא עוזר ליחסי הציבור של מצוקתם בהר הבית להמריא ולהביא לביטולה של ההפרדה.

וכאשר הגופים הנוגעים בדבר מפנים את הבמה למשטרה ונאלמים דוה, דווקא היא לא מתבלבלת. במשטרה לא טורחים כלל להסתיר את הנוהל המפלה, ובתגובה לשאלותינו (וזות

משנה זבחים א', ד'-ב', א'

מה המשותף לכוהן שדורך על רגלי חבריו, לזה שלא רחץ ידיים ורגליים בכיור ולמי שמרוב עייפות ישב תוך כדי העבודה? ובכן, הקורבן שלהם בצרות צרורות ■ נתפלל לטוב

בניגוד למה שנדרמה, לא קשה כל כך לפסול פסח או חטאת עד שפשוט לא יהיה אפשר לעשות דבר בבשרם מלבד להוציאו לבית השרפה – הנאה מפוקפקת למדי. וקוראינו הנאמנים כבר מבינים זאת, מסתמא, אך כעיקרון יש לציין שלשם כך די שאתם מאי רבע הפעולות הבסיסיות הנעשות בכל קורבן – שחיטתו ללא רחמים, קבלת דמיו מוהרד וייחודי, הולכתו ווריקתו בעדינות על קיר המזבח – תיעשה מתוך מחשבה מוטעית שהיצור שלפנינו איננו כלל פסח או חטאת אלא יחלוי פין אשם שפחה חרופה, למשל. באותה השנייה בשרו של זה הופך פשוט לבלתי אכיל. כדי למנוע מקרה מעציב כל כך, על הכוהן לשנן לעצמו כל הדרך למזבח 'חטאת' 'חטאת' 'חטאת' חטאת' (או לחלופין 'פסח פסח'פסח'פסח) ולא לחזור אפילו לשנייה.

רבי שמעון, לעומת זאת, סבור שגם אם נכשל הכוהן וחרדר תוך כדי הילוכו אל המזבח כל מיני הרדורים שליליים, ובמסגרתם לא התפתה וברק מה ייקרה אם ידמיין שהגיי שלפניו אינו אלא קורבן עולה ויודר, העסק לא אבוד. מכיוון שלא באמת חייבים ללכת אל המזי בה, שרדי אפשר פשוט לשחוט מלי כתחילה לידו, או זו טעות נסלחת לגמרי. חטאת נשארת חטאת, ומי בחינתנו אפשר לחזור לשגרה.

אולם רבי אלעזר איננו מוכן להניח לכוהן להוערופ בקלות כוז כל כך, אלא לעצור את ידיו ואת רגליו איש שלא רחץ את ידיו ואת רגליו

את הקטין בשל סעיף החוק העוסק בהפי רעה לשוטר במילוי תפקידו. עו"ד יצחק בם, שייצג את הנער מטעם הסנגוריה הציבורית, לא התבי לבל וכבר בראשית הדיון הוכיח שאין כל איסור לעלות להר הבית בתפלין וכי מדובר בהמצאה שערוייריתית של משטרת ישראל. הוא דרש מהמשיט רה להעביר לידיו את צילומי הווידאו שתיעדו את האירוע, את יומן המבצי עים המשטרי וכן את הנהלים שבנם נכתב שאסור להעלות תפליין להר הבית. זה לקח למשטרה כמה חודשים, אך בסופו של דבר היא הגיעה כנראה למסקנה שמוטב לה לדרת מהעץ. בדיון בחרש שעבר חזרה בה המשטרה מכתב האישום. הנער מכין בימים אלו תביעה אודחית לפיצויים בשל מעצרו בעניין. שרת המשפטים, איילת שקד, הגיבה לתקריט הסטוננו: "דד הבית הוא המקום הקדוש ביותר לעם היהודי, ועל ממשלת ישראל להבטיח חופש פולחן בו. שרת המשפטים תלמד את הנושא שבבועות הקרובים, ותחליט כיצד לפעול".

את הקטין בשל סעיף החוק העוסק בהפי רעה לשוטר במילוי תפקידו. עו"ד יצחק בם, שייצג את הנער מטעם הסנגוריה הציבורית, לא התבי לבל וכבר בראשית הדיון הוכיח שאין כל איסור לעלות להר הבית בתפלין וכי מדובר בהמצאה שערוייריתית של משטרת ישראל. הוא דרש מהמשיט רה להעביר לידיו את צילומי הווידאו שתיעדו את האירוע, את יומן המבצי עים המשטרי וכן את הנהלים שבנם נכתב שאסור להעלות תפליין להר הבית. זה לקח למשטרה כמה חודשים, אך בסופו של דבר היא הגיעה כנראה למסקנה שמוטב לה לדרת מהעץ. בדיון בחרש שעבר חזרה בה המשטרה מכתב האישום. הנער מכין בימים אלו תביעה אודחית לפיצויים בשל מעצרו בעניין. שרת המשפטים, איילת שקד, הגיבה לתקריט הסטוננו: "דד הבית הוא המקום הקדוש ביותר לעם היהודי, ועל ממשלת ישראל להבטיח חופש פולחן בו. שרת המשפטים תלמד את הנושא שבבועות הקרובים, ותחליט כיצד לפעול".

צילום שמותיק לזעיר

קודשים קלילים

משנה זבחים א', ד'-ב', א'

מה המשותף לכוהן שדורך על רגלי חבריו, לזה שלא רחץ ידיים ורגליים בכיור ולמי שמרוב עייפות ישב תוך כדי העבודה? ובכן, הקורבן שלהם בצרות צרורות ■ נתפלל לטוב

בניגוד למה שנדרמה, לא קשה כל כך לפסול פסח או חטאת עד שפשוט לא יהיה אפשר לעשות דבר בבשרם מלבד להוציאו לבית השרפה – הנאה מפוקפקת למדי. וקוראינו הנאמנים כבר מבינים זאת, מסתמא, אך כעיקרון יש לציין שלשם כך די שאתם מאי רבע הפעולות הבסיסיות הנעשות בכל קורבן – שחיטתו ללא רחמים, קבלת דמיו מוהרד וייחודי, הולכתו ווריקתו בעדינות על קיר המזבח – תיעשה מתוך מחשבה מוטעית שהיצור שלפנינו איננו כלל פסח או חטאת אלא יחלוי פין אשם שפחה חרופה, למשל. באותה השנייה בשרו של זה הופך פשוט לבלתי אכיל. כדי למנוע מקרה מעציב כל כך, על הכוהן לשנן לעצמו כל הדרך למזבח 'חטאת' 'חטאת' 'חטאת' חטאת' (או לחלופין 'פסח פסח'פסח'פסח) ולא לחזור אפילו לשנייה.

רבי שמעון, לעומת זאת, סבור שגם אם נכשל הכוהן וחרדר תוך כדי הילוכו אל המזבח כל מיני הרדורים שליליים, ובמסגרתם לא התפתה וברק מה ייקרה אם ידמיין שהגיי שלפניו אינו אלא קורבן עולה ויודר, העסק לא אבוד. מכיוון שלא באמת חייבים ללכת אל המזי בה, שרדי אפשר פשוט לשחוט מלי כתחילה לידו, או זו טעות נסלחת לגמרי. חטאת נשארת חטאת, ומי בחינתנו אפשר לחזור לשגרה.

אולם רבי אלעזר איננו מוכן להניח לכוהן להוערופ בקלות כוז כל כך, אלא לעצור את ידיו ואת רגליו איש שלא רחץ את ידיו ואת רגליו